

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

6.7.2026. - 10.7.2026.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 13.7.2026. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 6.7.2026. - 10.7.2026.

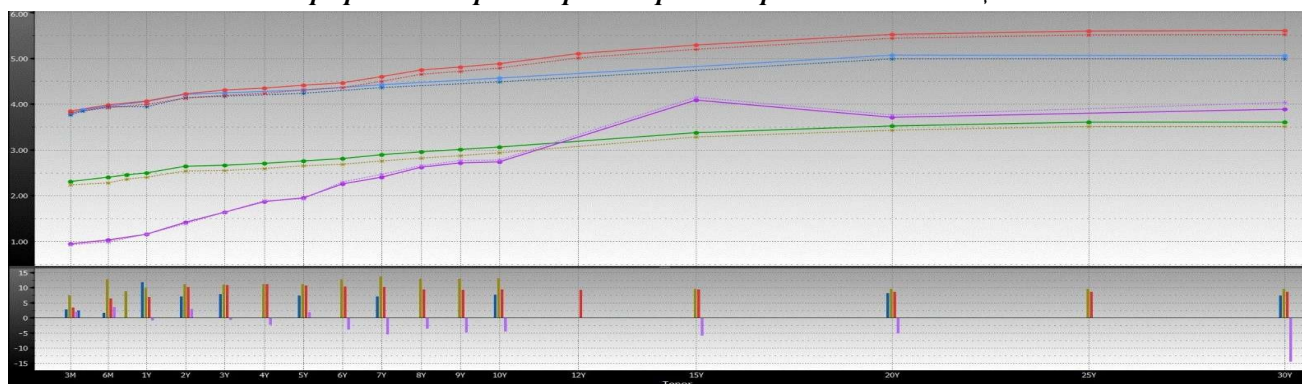
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Зона евра			САД			Велика Британија			Приноси		
	6.7.26	-	10.7.26	6.7.26	-	10.7.26	6.7.26	-	10.7.26	6.7.26	-	10.7.26
2 године	2,54	-	2,65	↗	4,14	-	4,21	↗	4,12	-	4,22	↗
5 година	2,65	-	2,76	↗	4,23	-	4,30	↗	4,30	-	4,41	↗
10 година	2,94	-	3,07	↗	4,48	-	4,56	↗	4,78	-	4,87	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке трезорске записе

Доспијеће	Приноси			
	6.7.26	-	10.7.26	
3 мјесеца	2,291	-	2,349	↗
6 мјесеца	2,277	-	2,405	↗
1 година	2,414	-	2,511	↗

Графикон 1: Приказ кривих приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 10.7.2026. године (пуне линије) и 3.7.2026. године (испрекидане линије).

ЗОНА ЕВРА

Приноси на европске државне обвезнице су забиљежили повећање дуж цијеле криве приноса.

Предсједница ЕЦБ-а Лагард је поновила да ће настојати да се њен глас чује током француских предсједничких избора наредне године, али је одбацила властиту кандидатуру. Оцијенила је и да је „прилично очигледно“ да је Европи потребна заједничка европска имовина. Предсједник Дојче Бундесбанк Нагел је изразио разочарање у вези догађаја на Блиском истоку и поновио да ће додатно повећање каматних стопа можда бити потребно. Није желио потврдити да ли ће повећање бити већ на јулској сједници. Такође је изјавио да неизвјесна геополитичка ситуација чини немогућом дискусију о будућим мјерама монетарне политике. Сматра да је приступ ЕЦБ-а „од састанка до састанка“, базиран на актуелним подацима, најбољи начин да се одлучује о мјерама монетарне политике. Потврдио је да ЕЦБ тежи стабилности цијена и извршењу свог мандата у потпуности. Нагласио је да ако не постоји стабилност цијена, тешко може бити економског раста. И други званичници ЕЦБ-а су се оглашавали по разним темама. Мулен је изјавио да утицај вјештачке интелигенције на инфлацију још увијек представља непознаницу и да би могао повећати волатилност. У кратком року, технологија би могла имати инфлаторне ефекте, док би у дужем року дјеловала дефлаторно ради раста продуктивности. Панета је изјавио да би централне банке у Европи могле доћи под све већи притисак влада суочених с растућим захтјевима за пензиона издвајања и подршку индустрији, уз оцјену да је уочљиво кретање ка фискалној доминацији у којој потребе влада диктирају монетарну политику.

Такође је нагласио крхке економске изгледе, балансирајући ризике инфлације са забринутостју за раст. Истакао је потребу за будношћу у погледу геополитичких дешавања, енергетских тржишта и инфлационих очекивања, упозоравајући на фиксне путеве монетарне политике.

Шнабел је истакла да сматра да су мировни преговори помогли у смањењу цијена нафте и других енергената, али нису поново успоставили ситуацију која је била прије избијања сукоба. Договор је на климавим ногама и тржишта антиципирају веће цијене енергената у будућности. Цијене гаса су и даље 40% изнад пријератне вриједности. Нагласила је да је базна инфлација и даље снажна и да се економија зоне евра још није вратила на предратно стање. Вунш је поновио да не искључује могућност повећања каматних стопа иако је шок цијене нафте прошао, а Доленц је потврдио да ће одлука на сједници у јулу зависити од података који буду до тада прикупљени и дешавања до саме сједнице. Истакао је да ће септембарске прогнозе пружити више јасноће за процјену економских услова након 2026. године. Стурнарас је изјавио да би изгледи за раст и инфлацију зоне евра могли бити бољи да нису настављена непријатељства на Блиском истоку. Привремено примирје прошлог мјесеца снизило је цијене нафте и ублажило укупну инфлацију, али је обновљени сукоб пореметио снабдијевање енергијом, повећавајући волатилност и компликујући прогнозе инфлације. Стурнарас је нагласио зависност Европе о увозу енергије с Блиског истока, истичући изазове које то представља за монетарну политику усред неизвјесности инфлације.

Табела 3: Кретање економских индикатора за зону евра

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација СР Немачка	ЈУН	2,4%	2,7%
2.	Инфлација Француска	ЈУН	2,0%	2,8%
3.	Инфлација Холандија	ЈУН	2,5%	3,4%
4.	Фабричке поруцбине СР Немачка (М/М)	МАЈ	1,1%	-3,2%
5.	Индустријска производња СР Немачка (М/М)	МАЈ	0,1%	0,2%
6.	Индустријска производња Италија (М/М)	МАЈ	-0,2%	0,4%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су порасли дуж цијеле криве приноса.

Записник са последње сједнице ФОМЦ-а је показао да је неколико званичника заговарало повећање каматне стопе, али су ипак на крају гласали за задржавање каматне стопе у распону од 3,50-3,75%. Расте забринутост међу члановима у вези кретања инфлације док је, с друге стране, забринутост због тржишта рада смањена. Комитет је расправљао о неколико сценарија даљег развоја економије укључујући и онај у којем инфлација остаје повишена и гдје ће монетарна политика морати бити пооштрена. Предсједник Феда Ворш именовоа је личности попут бившег гувернера БоЕ-а Мервина Кинга и крипто инвеститора Марка Андресена да воде радне групе за модернизацију, фокусиране на комуникације, биланс стања од 7 билиона USD, продуктивност вођену вјештачком интелигенцијом и оквире инфлације, а резултати се очекују до краја године. Званичник Феда Волер подржао је предсједавајућег Ворша по питању промјене начина комуникације Феда када је у питању монетарна политика наводећи да смјернице будућег дјеловања монетарне политике могу бити користан алат, али више представљају умјетност него науку. Потврдио је да Фед неће држати каматне стопе ниским како би помогао влади да финансира буџетске дефиците. Сматра да Фед треба да уведе распон када је у питању инфлациони циљ, али да у овом тренутку то не би било кредибилно. Према његовим ријечима, Фед је увијек био посвећен инфлационом циљу од 2%, што је и предсједавајући Ворш на почетку свог мандата потврдио. Предсједник Феда у Њујорку Вилијамс очекује да ће опадајуће цијене енергената у наредним мјесецима смањити инфлацију. Сматра да је тржиште рада стабилно, економски раст солидан и да је монетарна политика добро позиционирана да оствари свој мандат. Такође је оцијенио да је потражња потакнута вјештачком интелигенцијом главна брига у погледу инфлације, те да би Фед могао бити приморан повећати референтну каматну стопу уколико тај импулс потраје. Поновио је да монетарна политика остаје зависна од података.

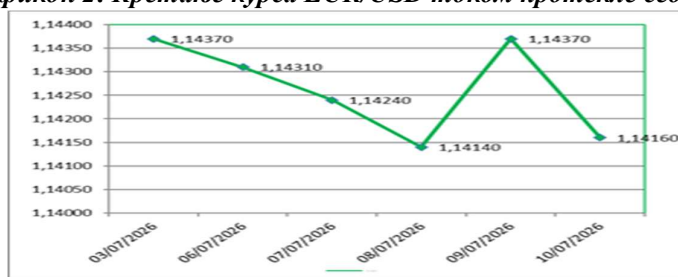
Фед Атланта предвиђа раст БДП-а од 1,2% у II кварталу, док се и даље очекује да ће Фед поново повећати каматне стопе ове године упркос споријем расту запослености.

Фед је Конгресу доставио извјештај о монетарној политици за јун у којем је наведено да су потрошачке цијене у другој половини прошле године расле континуирано, прво због царина, а после због рата у Ирану. У извјештају је наведено да је раст продуктивности рада јак. Фед је навео да постоји спремност коришћења свих расположивих алата како би се постигла максимална запосленост и цјеновна стабилност.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	ПМИ услужног сектора	ЈУН	51,3	51,2
2.	Композитни ПМИ	ЈУН	52,2	51,9
3.	ИСМ ПМИ услужног сектора	ЈУН	54,0	54,5
4.	Салдо трговинског биланса у млрд. USD	МАЈ	-78,4	-77,6
5.	Број одобрених хипотекарних кредита	3.7.	-	-2,2%
6.	Број захтјева за помоћ незапосленим лицима у хиљадама	4.7.	217	215
7.	Број континуираних захтјева за помоћ незапосленим лицима у хиљадама	27.6.	1.814	1.806

Графикон 2: Кретање курса EUR/USD током протекле седмице

USD је благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/USD повећан са нивоа од 1,1437 на ниво од 1,1416.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Приноси на британске државне обвезнице порасли су на седмичном нивоу дуж цијеле криве приноса, од 9 до 11 базних поена. Прва два дана седмице приноси су биљежили мањи раст дуж цијеле криве приноса, уочи записника са састанка Феда и уз мању распродају обвезница након раста цијене нафте изазваног извјештајима о нападу на танкер у Хормушком мореузу. У сриједу је дошло до снажног раста приноса дуж цијеле криве приноса, у распону од 12 до 15 базних поена, након што је предсједник САД-а Трамп прогласио крај примирја између САД-а и Ирана, што је довело до даљег раста цијена нафте и појачаних очекивања да ће БоЕ повећати референтну каматну стопу. Крајем седмице приноси су забиљежили смањење дуж читаве криве приноса, чиме је поништен дио раста у току седмице, након што је пад цијене нафте смањивао вјероватноћу повећања стопе БоЕ-а до краја године.

Индекс ФТСЕ 100 је пао за 1,70% на седмичном нивоу, при чему је готово цијели пад остварен у сриједу (-1,66%) под утицајем дешавања на Блиском истоку. Енергетски и одбрамбени сектор пружали су подршку индексу раније у току седмице, док је пред крај седмице притисак долазио из фармацеутског сектора.

Главни економиста БоЕ-а Пил изјавио је да би референтна каматна стопа ове године можда морала бити повећана како би се задржала контрола над инфлацијом. БоЕ је објавила полугодишњи извјештај о финансијској стабилности, предложивши ублажавање капиталних правила и смањење омјера задужености уз већу могућност ослобађања капиталних заштитних слојева током стреса за највеће домаће банке, док изузимање британских државних обвезница из омјера задужености, чему су се поједини тржишни учесници надали, није предвиђено.

БоЕ је истовремено упозорила на повишен ризик од наглог пада цијена дионица у случају преиспитивања изгледа компанија повезаних с вјештачком интелигенцијом, уз процјену да би корекција могла умањити британски БДП за 2,20%, те на значајан раст финансијске полуге хедџ-фондова (hedge-fond) који улажу у те дионице уз залог британских државних обвезница, па би корекција цијена АИ дионица могла изазвати распродају тих обвезница и раст трошкова задуживања британске владе, наводећи да је распродаја дуга тих фондова већ подигла приносе на обвезнице током кризе на Блиском истоку.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

ММФ је ревидирао пројекцију раста британског БДП-а за 2026. на 1%, са априлских 0,8%, док је пројекција за 2027. задржана на 1,3%, уз очекивани повратак базне инфлације на циљ од 2% до средине 2027. године, раније него у мајској процјени. Министарство финансија означило је четири глобална пружатеља клауд (cloud) услуга: Микрософт (Microsoft), Гугл (Google), Амазон Веб Сервисес (Amazon Web Services) и Оракл (Oracle), као критичне треће стране, чиме долазе под надзор БоЕ-а и још двије регулаторне агенције, надлежне за провјеру механизма за управљање оперативним ризицима и опоравак од прекида критичних услуга које користи финансијски сектор. На политичком плану, Енди Барнхам је готово извјесно нови премијер Велике Британије након што га је за лидера Лабуристичке странке номиновала велика већина заступника, а премијерску дужност требао би преузети 20. јула.

Табела 5: Кретање економских индикатора за Велику Британију

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно Стање	Претходни период
1.	Регистрација нових возила (Г/Г)	ЈУН	11,4%	7,1%
2.	ПМИ грађевинског сектора	ЈУН	40,0	38,2

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, достигавши током седмице највећу вриједност према EUR у последњих годину дана, па је курс EUR/GBP забиљежио смањење са нивоа од 0,85672 на ниво од 0,85206. GBP је апрецирала у односу на USD, па је курс GBP/USD повећан са нивоа од 1,3350 на ниво од 1,3404.

ЈАПАН

Приноси јапанских државних обвезница на седмичном нивоу су порасли на кратком (4 базна поена) и средњем (1 базни поен) дијелу криве приноса, док су пали на дужем дијелу (5 базних поена). На почетку седмице приноси су забиљежили раст на дужем дијелу криве, док су остали непромијењени на кратком и средњем дијелу криве приноса, након чега су средином седмице расли дуж цијеле криве због забринутости за фискалну дисциплину и раст цијене нафте услјед нових сукоба на Блиском истоку. У четвртак су се приноси кретали у уском распону, да би на крају седмице пали дуж цијеле криве, уз снажан пад од 14 базних поена на дужем дијелу, након што је министарка финансија Катајама неочекивано позвала пензионе фондове, укључујући Државни пензионери инвестициони фонд (ГПИФ), да знатно повећају улагања у домаћу финансијску имовину.

Никеи 225 индекс пао је 1,70% на седмичном нивоу, на 68.557,73 поена. Индекс је у понедјељак остао готово непромијењен, а потом је снажно пао у двије узастопне сесије, предвођен распродајом у технолошком сектору у оквиру шире регионалне распродаје технолошких дионица и поновним јачањем напетости на Блиском истоку. У другом дијелу седмице индекс је надокнадио дио губитака.

Влада је у нацрту годишњих смјерница економске и фискалне политике измијенила формулацију о монетарној политици, додавши позив на одговарајућу монетарну политику која доприноси стабилном кретању цијена. Коначна верзија плана, за коју се очекује да ће садржавати напомену о независности БоЈ-а, требала би бити усвојена на сједници владе 21. јула. Министарка Катајама је поручила да БоЈ остаје слободан да води монетарну политику самостално и независно о коментарима владе, уз оцјену да би ГПИФ, с имовином од око 1,81 билиона USD, и други фондови требали знатно повећати учешће домаће имовине у својим портфељима. Члан Вијећа БоЈ-а Асада изјавио је да би за подршку будућем повећању референтне стопе морао потврдити да је остварење инфлационог циља од 2% подржано унутрашњим факторима попут раста плата и потражње, оцијенивши да те снаге још нису довољно јаке.

БоЈ је објавила квартални извјештај о регионалним привредама уз констатацију да се привреде опорављају или умјерено јачају. Према извјештају, ризик наглог пада извоза и производње се смањује, док на страни цијена предузећа брже него раније преносе растуће трошкове горива и сировина, при чему многе регије очекују поскупљења хране и основних потроштина од лjeta. Јапанска влада припрема мјере за повећање привлачности државних обвезница намијењених индивидуалним инвеститорима како би проширила базу купаца. Несташица критичних минерала, потакнута кинеским ограничењима извоза, почела је оптерећивати ширу јапанску економију, уз све чешћа упозорења компанија на негативан утицај на пословање.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Номиналне плате (Г/Г) MAJ	3,4%	3,2%	3,6%
2.	Реалне плате (Г/Г) MAJ	1,7%	1,4%	2,0%
3.	Потрошња домаћинства (Г/Г) MAJ	-2,3%	-0,4%	-0,5%
4.	Салдо текућег рачуна платног биланса (у млрд. JPY) MAJ	4.110,5	3.968,3	3.907,8
5.	Салдо трговинског биланса - на основу плат. бил. (у млрд. JPY) MAJ	-221,9	6,9	395,7
6.	Водећи ЦИ индекс - прелиминарно MAJ	116,9	116,8	116,1
7.	Коинцидирајући индекс - прелиминарно MAJ	118,5	118,5	118,1
8.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) - прелиминарно JYH		52,8%	37,5%

JPY је током протекле седмице незнатно депрецирао у односу на EUR, те је курс EUR/JPY забиљежио повећање са нивоа од 184,54 на ниво од 184,56. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USD/JPY забиљежио повећање са нивоа од 161,34 на ниво од 161,86.

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

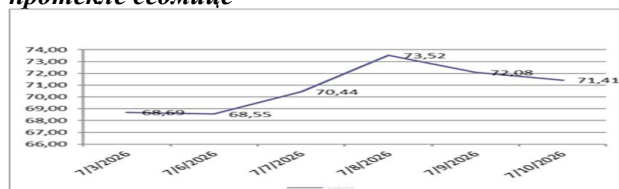
Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може настати као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедељак је износила 68,69 USD (EUR 60,06). На почетку седмице цијена нафте је благо смањена. ОПЕЦ+ је договорио повећање производних циљева за додатних 188.000 барела дневно од августа, што је пето узастопно мјесечно повећање. УАЕ су повећали производњу нафте на рекордне нивое, изнад 3,8 милиона барела дневно у јуну, након што су напустили ОПЕЦ. У уторак је цијена повећана под утицајем напада САД на Иран, изведених као одговор на нападе на бродове у Хормушком мореузу. Америчко Министарство финансија је такође укинуло изузеће од санкција које је Ирану омогућавало продају нафте. Тенденција повећања цијене је настављена и средином седмице након изјаве предсједника Трампа да примирје са Ираном више не важи. Изјави су претходили удари САД на Иран и одмазда Ирана према америчким базама у Бахреину и Кувајту. Трамп тврди да Ирану није остало готово ништа и да жели постићи договор. Сукоб Израела и Хезболаха додатно компликује регионалну стабилност и мировне напоре. Цијене дизела су такође порасле за више од 13% након што је Русија забранила извоз дизела. У четвртак се цијена нафте смањила након три дана узастопног раста, упркос наставку америчких напада на Иран који су пореметили бродски саобраћај у Хормушком мореузу и појачали геополитичке тензије. Предсједник Трамп је раније изјавио да не очекује поновно распламсавање сукоба, уз упозорење да би амерички одговор на евентуалне нове нападе био још жешћи. Морнарица Иранске револуционарне гарде је упозорила да би свако мијешање америчке војске у одређивање рута кроз Хормушки мореуз озбиљно пореметило процес постепеног поновног отварања. У петак је цијена благо смањена. САД су покренуле нове ракетне нападе на Иран након иранских напада на контејнерски брод под кипарском заставом. Као одмазду, Иран је извео нападе дроновима и ракетама усмјерене на америчке савезнике на Блиском истоку, иако су ови напади проузроковали само мању штету и није било повријеђених.

Цијена једног барела нафте на крају седмице је износила 71,41 USD (EUR 62,55), што представља раст од 3,96% на седмичном нивоу.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Цијена једне fine унце злата је на отварању тржишта у понедељак износила 4.176,94 USD (EUR 3.652,13).

На почетку седмице цијена овог племенитог метала је благо смањена. Инвеститори су очекивали објављивање записника са састанка Федералних резерви како би процијенили наредне потезе централне банке.

У уторак је цијена наставила тенденцију смањења. До смањења је дошло након што је тржиште преиспитало очекивања повећања каматних стопа Феда и ризике од обновљених напада у Хормушком мореузу. Народна банка Кине је на крају јуна повећала резерве злата, двадесети мјесец заредом, на 75,44 милиона унци, уз највећи мјесечни пораст (близу 15 тона) од октобра 2023. године.

Средином седмице је цијена злата додатно смањена. Раст инфлационих очекивања и вјероватноће да ће Фед морати подизати каматну стопу базно су утицали на смањење цијене.

У четвртак је цијена након три дана узастопног смањења забиљежила корекцију навише под утицајем депрецијације USD.

На крају седмице цијена овог племенитог метала се кретала у уском распону. Тензије између САД и Ирана, које су реметиле саобраћај кроз Хормушки мореуз, изазвале су забринутост због виших цијена енергије које потичу инфлацију, с очекивањима да би Фед могао задржати каматне стопе повишене дуже вријеме.

Цијена једне fine унце злата је на крају седмице износила 4.119,93 USD (EUR 3.608,91), што представља пад од 1,94% на седмичном нивоу.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

